

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 93. ANULU XV.

Telegraful este de done ori pe sepm
manea: joi's si Dumineca'. — Prenume-
ratu se face in Sabiu la expeditora
foie pe afara la c. r. poste, cu bani
gata prim scrisori francate, adresate
catre expeditora. Pretul prenumerati-
unei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear pe o jumate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tre provinciele din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe $\frac{1}{2}$ anu. 6 fl. v. a.

Inseratelor se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru
a doua ora cu $5\frac{1}{2}$ cr. si pentru a
treia repetitie cu $3\frac{1}{2}$ cr. v. a.

Sabiu, in 26 Nov. (7 Dec.) 1867.

Sabiu, 25 November

Situatiunea in launtru si in afara e forte serioasa. Doue corperi legiuitor, ca doue focularie in Austri'a, suntu active, insa si unulu si altulu are atatia nemultiamiti si insistori pentru punerea in lucrate a egalei indreptatirii. Dincolo de Lait'a e Boem'a si in genere slavu, cari staruiesc pentru pretensiunile loru drepte, dincice de Lait'a e Transilvania si Croati'a si in genere romanu si slavu, cari pretindu necontentu a fi egalisati intru totu cu conlocutorii loru. Amanari cu desbaterile legilor dorite de naturalitatile, negermane si nemagiare, voru inaspri numai mai tare situatiunea si voru mari numai mai tare abisulu neincrederei intre o parte si alta si dupa catu putemu cunoscce, nici o data nu a fostu tempu mai nepotrivit de a amanasi incurca lucrurile ca in diu'a de astadi. Nici o data nu a fostu Europa asia dispusa de a luu foc din cea mai mica schintie, ca cum e acum'a. In totu partile vede omulu nuori grei politici, cari potu lati o tempestate, unu visor, a caroru urmari nu se potu sci inainte.

Orientulu e de dieci de ani unu vulcanu carele totu cloctesce. Eruptiunea pote sa incapa si din schintele sele sa aprindia si mai departe.

Pacea de la Prag'a din 1866 n'a purificat aerul politic de ajunsu si deca scirile dela Zuckmantel voru si numai incatuva adeverate, putemu si pregatiti, ea din partea Prussiei la ocazune se voru face incercari a trece mu numai preste linia Mainului, dara si preste alta linia. Dara se dicemus ca nu e nimic'a din aceste indreptatutu atentiuase asupra curiosi afermari a foilor din Petersbungu: ca candu armari serbesci si agitatiunile aru fi niscurtinti austriace de anessiune si amu amintili si de indignatiunea diuariului W. Ztg. pentru invinuirile acestu. Precum se vede, fabul'a despre lupa, carele a invinuitu pre mielulu carele era mai injosu pre riu, ca i-a turburatu ap'a face si acum politica si istoria universala. I se si siede Austriei a vrea sa mai anecteze elemente slavice, dupace si acele cari le are i facu vieti' destulu de amara. Espectatoriile acestei rusesci insa nu suntu asia ne-calite precum s'aru vedea ca suntu. In Petersburgul le trebuie unu protestu pentru planuri ce suntu de a se pune in lucrate. Tocmai asia a facutu si regimul prussianu in anulu trecutu, invinuindu neintruptu pre Austri'a ca inarmenza, pre candu evenimentele cele triste au arestatu apoi catu de putinu su Austri'a preparata. E fapta insa, ca Serbi'a nu nega armari sele, de buna sema, pentru ca suntu de o estensiune asia de mare, incatu nu se mai potu ascunde si nega. Si aceea inca nu mai e secreta, ca Prussi'a inca a tramsu Serbiei 15,000 pesci cu acu. Banii rusesci circula in Serbi'a si agentii rusesci resar in totu partile, ca si candu pentru Panslavia s'aru accepta numai diu'a, in carea sa-i resara sorele. In acelasi tempu foile rusesci suntu pline de vanele pentru "fratii slavici" din Austri'a. Cine e acel'a dara carele turbura ap'a? Dece suntu niscurtinti de anessiune, totu lumea scie si ce sa tine de ele si ca tendinti a merge intr'acolo a anecta Serbi'a austriaca la cea de pre malulu turcescu, dara nu vice versa. Parol'a Serbi'a mare spune totu. —

Totu amenintiurile aceste din afara, si altele asemenea acestor, se potu delaturu fara unu tunu si fara o pusca macaru, prin impacarea pretensiunilor celor drepte ale poporelor, cari popore, multiamite in launtru, voru si puternice si respectate in afara, pentru ca prin insasi multiamirea loru voru desarmata pre toti cei din afara de preteste de a se mestecat in afacerile interne si Austri'a alita strinsu cu poporele ei proprie nu va ave lipsa de aliantie in afara.

Spre acesta e de a se indrepta atentiuase nostra si acesta sa sia si continuarea niscurtioru nostre politicei, cari nu potu merge mai nainte si nu potu remane mai inapoi de egal'a indreptatire a nationalitatiei nostre, carea precum vedem e unu elementu al prosperariei statului in genere si altulu alu prosperei nationalitati in specie. A umbla dupa alte incordari, mai alesu cari cadu afara de cerculu in care ne putem desfasur a activitatea nostra, aru si, in tempul de fatia, unu lucru cu puterile nostre; a siede si a nu lucraru, unde avem cumpula deschisu de a lucraru in favoarea nostra, aru si unu peccatu ne iertat in contr'a nostra.

Evenimente politice.

Sabiu, 25 November

Scirile ce le avemus de asta data din Croati'a si din sudulu Ungariei nu scimus cum sa le tacam. Din Croati'a astam ca are a se face o reorganizare a marginelor (confinelor) militari inca inainte de espirarea anului de fatia. Zkft. ne asigura, ca Ld.MC. Gablenz, carele e Comandante Generalu al Croatiei, a predat in Agramu niscurtinti proiecte formulate cu privintia la reorganisare si ca aceste proiecte suntu acum objectul precumpanirei. Aceeasi sfobia adauge insa, ca ori cum voru si schimbările ce se voru face, esentia institutului militaru nu va fi tare modificate.

Totu din numita sfobia astam mai departe ca pre candu Austri'a dechiaru a tinde strinsu de principiul neintreverirei fatia cu sgomotele ce se respandesc despre armari Serbiei, Generalul Wagner, stationat in Semlinu, e chiamat la Vien'a si ca in presentia lui se tinu dese conferintie sub presidiul Archiducelui Albrecht.

Cum amu disu nu scimus cum sa tacam a-este sciri, dara fiindu ca suntemu in partile aceste trece la o alta scire ce o astam in N. Fr. Bl. carea se occupa cu Serbi'a pre carea o reproducem in urmatorele:

In numerulu de eri amu indreptatutu atentiuase asupra curiosi afermari a foilor din Petersbungu: ca candu armari serbesci si agitatiunile aru fi niscurtinti austriace de anessiune si amu amintili si de indignatiunea diuariului W. Ztg. pentru invinuirile acestu. Precum se vede, fabul'a despre lupa, carele a invinuitu pre mielulu carele era mai injosu pre riu, ca i-a turburatu ap'a face si acum politica si istoria universala. I se si siede Austriei a vrea sa mai anecteze elemente slavice, dupace si acele cari le are i facu vieti' destulu de amara. Espectatoriile acestei rusesci insa nu suntu asia ne-calite precum s'aru vedea ca suntu. In Petersburgul le trebuie unu protestu pentru planuri ce suntu de a se pune in lucrate. Tocmai asia a facutu si regimul prussianu in anulu trecutu, invinuindu neintruptu pre Austri'a ca inarmenza, pre candu evenimentele cele triste au arestatu apoi catu de putinu su Austri'a preparata. E fapta insa, ca Serbi'a nu nega armari sele, de buna sema, pentru ca suntu de o estensiune asia de mare, incatu nu se mai potu ascunde si nega. Si aceea inca nu mai e secreta, ca Prussi'a inca a tramsu Serbiei 15,000 pesci cu acu. Banii rusesci circula in Serbi'a si agentii rusesci resar in totu partile, ca si

candu pentru Panslavia s'aru accepta numai diu'a, in carea sa-i resara sorele. In acelasi tempu foile rusesci suntu pline de vanele pentru "fratii slavici" din Austri'a. Cine e acel'a dara carele turbura ap'a? Dece suntu niscurtinti de anessiune, totu lumea scie si ce sa tine de ele si ca tendinti a merge intr'acolo a anecta Serbi'a austriaca la cea de pre malulu turcescu, dara nu vice versa. Parol'a Serbi'a mare spune totu. —

De altintre dupa totu aceste din Belgradu vine scirea ca diuariul "Vidovdan" deminte sgomotele despre inarmari e straordinarie. Mai departe respinge, ca se primescu oficeri straini in armata serbesca si adauge ca Serbi'a are numai politica nationala.

Conferintele in cestiunea Romei paru a se departa totu mai tare de realizare. Dupa "Liberte" din Parisu Itali'a a respunsu la invitarea cei si sa facutu din partea Franciei, ca Itali'a nu cunoscce necessitatea de a se amesteca puterile europene in cestiunea acesta. Respunzarea pentru totu are sa cada asupra Romei, dara nu asupra Italiei. Rom'e cuibulu tuturor intrigelor si alu conjuratunilor

reactionarie, nu numai contra Italiei, daru contra orii carui progressu din Europa. Unu principe din o familia domnitore de ore-candu a luu parte in lupta dela Mentan'a. Regimul italiano, ca atare, e gata a luu parte la conferintie, insa mai intai sa se deserte statul bisericesc de francesi inainte de deschiderea conferintei. Acest'a e unicul mijlocu de a asurca libertatea discussiunei.

Consiliul federalul din Elveti'a primește conferinti'a sub conditie de a se respecta dorintele Italiei.

Intra Francia si Prussia se dice, ca s'a nascutu certa, pentru ca Francia nu vrea sa recunoscă pre Prussia de putere presidiala a confederatiei germane.

In corpul legislativu francesu, Jules Favre desaprobase din vre-o patru puncte de vedere esponente cea din urma in Italia si arata, ca cum s'a vatematu atatea tratate, nicii conveniunea din Septembre nu obliga pre Francia a intreni in Italia. Despre conferintia dice ca e o chimera si din ea nu poate sa resulte altu ce-va decatul injosirea Papiei.

Diariele din Romania continua in cea mai mare parte lupte de partide, cari premergu luptelor la alegeri. Ministrul de interne emite unu circularu catre prefecti, prin carele provoca pre-acrestia, ca ei, ca organe ale regimului, sa se abtina de ori-ce influentiare la alegeri, remanendu pre langa marginile prescrise de constituione.

In diuastic'a straina ceteru:

Dupa sciri din Bucuresti, regimul de acolo si da tota silintia spre a impacă partidele diferite din tierra. Cumca acesta niscurtintia abia va fi incoronata de succesu o spune observarea urmatore ce o face "Nat. Ztg." In corespondintia acestui diuariu se dice intre altele: "Durere, reprezentile Romaniei inaintru suntu cu multu mai redactat in afara. Romanilor le lipsesc patriotismul, carele sa fie in stare a subordinat ambitionea binelui patriei. Venatulu celu de apurarea dupa portofiori ministeriale si luptele de partida cari stau in legatura cu aceleia ingreunaza Principelui Carolu formarea unui regim, carele se o pota aduce la ore care stabilitate. Si acum in tempulu de fatia punu boarii totu in miscare, ca prin alegerile cele nove sa compuna niscurtinti cameri, cari sa restorne regimul de acum, de si sa pota afirma cu securitate, ca unu ministeriu din boarii aru si mai putinu stabilu, decatul unu regim esit din partida liberala."

Diet'a Ungariei.

Siedintia din 2 Decembre s'a lansutu in sala numita a tieriei, acum de nou straformată. Dupa autenticarea protocolului din siedintia din urma pre-siedintele au adusu la cunoastintia casei incurgerea mai multor petitiuni. Intre aceste au fostu si a comitalui Turdei, carea springesce observarile ce le-a facutu comitatul Semlinului in o hartie indreptata catre totu jurisdicitionele comitatense, scutante si districtuale din Ungaria si Transilvania in cestiunea nationalitatilor.

Acelesi comitat se roga ca organizatiunea judecatorilor sa se estinda si asupra Transilvaniei; iera mai departe ca drumul de feru Oradea—Brasovu sa fia dusu prin Turda. O asemenea petitiune a incursu si din sanctiunile Ariesului. Dupa aceste arata presed. ca deputatul Georgiu Lukacs si depune mandatul.

Ministrul de finantie Longay propune alegerea unei comisiuni finantiale permanente din 15 membri. Propunerea acesta va veni in un'a din siedintele viitoare la ordinea dilei.

Ministrul de comunicatii conte Miklo responde la o interpellare a lui Radich in privinta drumului de feru Alsold-Siumanu.

Mai departe se provoca deputatii a aduce in siedint'a urmatore tidiulele de lipsa la alegerea spre intregirea comisiiunei de autenticatiunea dñuariului dietei.

Puscariu predă casei unu estrasu din protocolulu congregatiunei generale a districtului Fagarasiului, in carele acest'a spriginesce drumulu de feru Oradea—Brasovu.

S i m a y intréba pre ministrulu de comunicație și de finantie, déca vâmile drumurilor au se mai remana in Transilvani'a și mai departe. La ca-re ministrulu M i k o respunde ca se lucra unu proiectu in privint'a acést'a, dupa carele afacerea acést'a se va regulă uniformu pentru tiér'a intréga; ministrulu Lonyai respunde ca in acele finantiale pâna la finea anului nu se va mai face nici o schim-bare și ca tempulu e forte aprópe, candu afacerile finantiale se voru regulă pentru tiér'a intréga.

Vine apoi o alta intercaliune din partea de-pusatului D a n i peutra projectele canalului intre Pest'a și Szeged'n.

Se face apoi cunoscetu resultatu alegerei vice-presidintelui. G a j z a g o reese că alesu cu 143 voturi. Multiamcesce casei pentru increderea ce a pusu in trensulu și cas'a trece apoi la ordinea dilei, la care se afia proiectul in privint'a cuotei precum si referatul comisiiunei centrale, care ambe se și cetescu.

La desbatere

Colomanu G h y c z y primesce projectulu dreptu basa pentru desbaterea speciala, iéra la alu cincilea punctu alu projectului a făcutu unu amendamentu; **M a d a r a s z** a fostu contra projectului; bar. Gabr. Keményi recomanda primirea legei. La votare s'a sculatu afara de cei din stâng'a estrema, mai tota cas'a pentru projectulu de lege.

In siedint'a dela 3 Decembre face Mauritiu P e r c z e l o intrebare de mare importantia și intensitate cătra ministeriu. In o vorbire lunga arata, ca Serbi'a și Roman'a Elveti'a și Belgiulu au armatele loru propriu, numai Ungari'a nu. Interesulu dinastiei, dice elu mai departe, și alu Austriei recern dupa parerea lui sub impregurările politice de fatia o armata ungoreasca. Intréba asiá dara pre ministrulu pentru aperarea tierei, déca are de cugetu regimulu sa aduca inca in decursulu sessiunei unu projectu de lege. Ministrulu A n d r á s s y dice ca va respondere in diu'a urmatore.

La intercaliunea dep. C u b a , déca se voru despargubi comunele cari au suferito in anulu tre-cetu prin resbelu? respunde ministrulu de finantie, ca indata ce va fi avisatu va plati pagubele; mai departe nu se esteinde cerculu seu de activitate; min. Andrassy adauga ca comisiiunea carea ore sa eruez pagubele prin resbelu e in activitate.

Dupa acést'a se incepe desbaterea speciala a projectului de lege pentru cuota.

In siedint'a din 4 Decembre dupa cele usitate se dau tidiulele pentru alegerea suplinitoré a mintita eri. Alesi fura: Urhazi, Lad. Szelestey, Honfalvy, Kethely, Sziladi și Bujanovicu, notariu insa Petru Mihalyi.

Dupa acesto se continua desbaterea asupr'a cuotei. Z s e d e n y e pentru projectu.

Contele A n d r á s s y respunde la le intercaliune lui P e r c z e l , cu premiterea ca unu respunsu meritoriu va dà mai tardi. Acum numai atât'a: ca regimulu, petrunsu de necessitatea stra-formări sistemului de honvedi, se simte datoriu aduce in privint'a acést'a unu projectu de lege; cătu pentru modulu ce are sa-lu urmeze in privint'a acést'a e fipsatu in § 13 a art. de lege din 1867: 12; in privint'a tempului dice ministrulu presidinte, ca va aduce projectulu de lege inca in decursulu sessiunei de fatia. Cas'a primește de-chiaratiunea acést'a cu eljén, Perczel insa nu fu iedestolit.

(Dupa o depesia telegrafica la „Hr. Z.“ dto 6 Dec. a respunsu min. A n d r á s s y la intercaliunea lui Perczel in privint'a straformări sistemului de honvedi. Cestu din urma e multiamitu cu respunsulu; si resvera insa dreptulu a revén asupr'a cestiuniee pentru crearea unei armate nationale. R.)

A. Din Zarandu, 20 Novembre,

Amu cugetatu ca a serie adeverulu curatu se pote fâra de a provocă polemă, dara ómenii au ochi și nu vedu și neci ca le place candu li se spune adeverulu in fatia; pentru aceea Parintele P. Saft'a (nu Saftescu) a aflatu cu cale a-mi demintí mai tota cele cuprinse in corespondint'a mea din 20 Septembre a. c. din nrulu 79. a acestui pretiuatu dñuariu.

Nu sciu dôra vrea Par. Saft'a sa aprobeze descrierea confer., său nu-lu pré intereséza, destulu ca Cinst'a sea trece la projectulu amintitul de mine — pentru organisarea scólelor com. și nu-i iesa la socotela căci amu amintitul acolo despre Institutulu pedagogicu, conf. inveniat. metode etc. Va sa dica ce 'nvioieace ca fâcăre cantorn său preotu se pote fi inveniatu. Pentru ce conferintie inveniatoresci? Dreptu are!!

Cuprinsulu projectului *) său scopulu proje-c-tului de sub cestiune e sustinerea scóleloru capi-tale dejá infinitate in Bradu, precum si infinitarea mai a cătoru-va de aceste si a unei scóle de feti-tie, astfelu cătu din fondulu gimn. infiuntandu sa nu

*) Acum lu amu la mâna.

se mai sustina neci o scóla capitala, radicandu-se astfelu pedec'a deschiderei gimnasiului — adeca fia-care scóla comunala ce solvesce inveniat. 200 fl. v. a. pe venitoru sa solvésca inveniat. său numai pe jumetate său mai putinu, iéra plus-ulu lu va contribui la acea scóla capitala și resp. de fetitie, de care cereu se tine. Scopulu bunu și santu. Dara mijlocele? De buna séma candu pentru sus-tinerea a 3—4 scoli capitale din acestu comitatul trebue sa se tréca preste ruinele tuturor scóleloru comunale — preste 50 cu numerulu — de aru si scopulu cătu de bunu totusi „nu suntesc mijlo-cele“, celu putinu dupa a mea convingere nu. Acestea e scopulu projectului, iéra nu că inveniatu sa-si traga și lăf'a amesuratul servitului etc. Fi-resce P. S. nu scie scopulu finalu a acestui pro-jectu; se vede ca neci l'au vediutu neci l'au auditu. — Apoi ce prospectu pentru „inaintarea poporului in inveniatumentu“ — pote fi acolo; unde se micsio-reza lefile inveniatoresci? Déca vré cine-va a se ingrigi de inaintarea in inveniatumentu, apoi mai an-tâiu trebue sa se ingrigiesca de sótea inveniatori-lor; pentruca aceste dôue stau in legatura strinsa un'a cu alt'a, că si sufletulu cu corpulu. Aceste le recomandu, spre meditare seriosa, dlui concipien-te alu articulului P. S. din nr. 90 alu acestui pre-tiuitu jurnalul, că sa nu-lu mai faca de alta de a se compromite cést'a in publicu.

Parintele Saft'a in acestu articulu face analisa intre conf. inven. si projectu si dice ca: „Conf. in-veniat. au adusu acea otarire ... că Inveniatorii ... cătu-i lungulu anului sa fia liberi umblando fâra ocupatiune etc.“ era pre aci sa dica „vagabundi“, baremu de aru si crutiati pre căti-va, ce-si impi-nescu datorint'a că D. coresp. N. B. din nrulu 79 alu „Concordie.“

Se scie ca conf. inveniat. dela introducerea loro decursera dupa nisce instructiuni anumite dela su-premulu Inspect. scol.; — ca afara de obiectele cu-prinse in acele instructiuni nu este iertata a se per-tractă nimic'a; — apoi de doi ani inoche decursera conferintiele dupa nisce instructiuni compuse de P. on. D. Adm. prot. respectivu, care fura aprobate si de cătra maritulu Consistoriu archidecesanu.

Nu conferintiele inven. otarira că sa nu se tina scóla numai in lunile de ierna ci Guvernulu comi-tatensu in contielegere cu Inspectoratul distr. scol., cu privire la situatiunea locoului si ocupatiunile óme-nilor a făcutu dispositiuni „că scóla regulata sa se tina, in intregu comitatul, numai pâna la S. George, iéra de aci încolo sa se tina numai scóla de repetitie in tota Duminec'a și Serbatorea“ Confe-rintiele inveniat. nici nu suntu de natura de aceea, cum i-si inch'puiesce P. Safta; (se vede n'eu luat parte nici candu la conferintie) că sa aduca otariri si si candu aru aduce ce-va otarire n'au

FOISIÓRA.

RASVANU VODA.

B. P. Hajdeu.

(„Convorbiri literarie“)

Avemu dinaintea nostra a dôua editiune a unei drame ce n'aru si trebuitu sa parasescă cartonele autorului si despre care uu amu si crediutu nici odata ca aru pute sa gasescă celitori.

De aceea amu si tâcutu pâna acum.

Astadi insa, vadiendu ca ea gasesce unu re-sunetu neacceptat, venimus a protesta in contr'a unei mistificatiuni ce prin complicitatea publicului a luat proportionile unei triste esperintie: sa se gasescă scriitori care, impins de o fatala bôla sau vieti și lumina unoru elucubratiuni că Rasvanu Voda, acést'a s'a vediutu adesu, sa se gasescă insa unu publicu ce le da o neintielesa aprobatu, a-cést'a e mai raru si mai gravu. Mai raru pentru ca simtiul frumosului e unu ce firescu si primordiala in omu, neaternat pâna la unu óre-care puneta de individualitatea poporeloru si de gradulu civilisatiunei la care ele au ajunsu; mai gravu, pen-tru ca o asemenea aprobatu dovedesce nu o lip-sa, ci o coruptiune de gustu, coruptiune ce trebui-tesce combatuta cu cea mai conscientiosa energia de nu nu voim sa devina fatala pentru aventul literariu alu tierei nostre. Ce placere de a produce mai pote ave unu adeverat poetu că D. Alessan-

dri, candu totu acele luare asceptu pre pseudo-po-etu? Elu ajunge silitu a se dice ca nu meritulu ci hasardulu său mod'a hotaresce si discuragiatiu, elu lassa sa cada bratiulu ce scotea din lira melodișe armonii. Déca amu trai pre vremile antice reulu nu aru si atât de mare. Atunci dieci veneau căte odata pre pamantu si exemplulu lui Marsias lecuiá pre multi de o ambițiune a cărei talentu se lipsea. Astadi insa dieci ne-au parasit, Apolonu nu se mai cobora de pre verfurile resfa-tiate ale Olympului si urmasu lui Marsias, siguri de pelea loru, amenintia de a derima altarurile sele. Periculul deci este eminent si lupta devine o datoria.

Vomu cautá a ne-o imprimi.

Rasvanu Voda, eroulu dramei ce ne occupa, era fiul unui tiganu si a unei românce. Dela mu-m'a sea primesce acelu daru divinu ce face pre românu sa-si traduca simtirile in voișe său jalmice, satirice său laudose canticele, dupa cum inim'a lui se simte sfasiată de doru, său imbarbatita de spe-rantia si dupa cum stapanii lui erau eroi că Mihai Vitezulu său calai că Lapusneanulu. Dela tal-tulu seu moscenise acelu naivu si neinvinsu apetitul de binele strainu, ce astadi inca este unu semn distinctivu alu némului tiganescu si dinaintea căruia psychologulu se opresce că dinaintea unei probleme nedeslegate. Cela putinu vedem la inceputulu dramei cum Rasvanu lipsece pre zidurile Iasiloru o poesia satirica in contr'a lui Petru Voda, iéra pre de alta parte cum fura o punga cu bani ce caduse din brâul unui trecatoriu, numită Sbiera. Po-e-sia i pune vieti'a in periculu si furtulu i-o scapa, căci amenintiatu de moarte pentru crim'a de intar-tare la ur'a si dispretilu guvernului, Rasvanu se

vede apoi predat lui Sbiera că sclavu, in plat'a banilor la a căroru inapoi nu se gandise indes-tulu. In actulu alu doilea starea morală si mate-rială a lui Rasvanu a făcutu propasiri. Din sclavu a devenitul liberu, si din fura de ocasiune, fura de meseria, dominindu că capitancu de hoti presto codrii Orcheului. In acesta insusire i se infatișează unu jude boieriu Ganea care-i propune 600 galbeni că sa fure dintr'o monastire vecina pre Vidra, nepot'a lui Motiocu. Rasvanu gasindu „simbri'a destulu de buna“ tramele sa radice pre Domnisióra si sa i-o aduca in palatulu seu de verdétia. Fiindu insa ca sericirea că si nefericirea nu iubesc a veni singura se intempla că pre candu unu din hoti radica pre Vidra altu prindu pre Sbiera ce are buna deprin-dere de a se găsi pre calea lui Rasvanu de căte ori sărtea acestui a este sa se schimbe. Sbiera si Vidra suntu condusi dinaintea capitancu care re-amintindu celui dintâi căte a suferit dela densulu in tempulu sclaviei sele, i redă libertatea. Acesta marézia resbunare insufla Vidrei ide'a cumca „locul lui Rasvanu este susu“ si tindiendo-mănu, ea nu-i destainuiesce mai multu admiratiunea ei. Ras-vanu vediendu asiá, redevine poetu si cantandu la urechile junelui boeriu:

Voinicu de nimicu
Calea e a tă
Mandr'a e a mea,
Si de nu mi-o dai
Hai la lupta, hai!

i-lu chiama la duelu că sa otarésca armele despre sărtea Vidrei. Vidra opresce duelulu, dechiarandu lui Rasvanu ca-lu iubesc si perdeau'a cade. In alt treilea actu Rasvanu a parasit cu nou'a lui toya-rasia codrii Orcheului pentru taber'a Lesiesca, un-

putere esentiva, d. e. in conferintele invet din A-brudu s'a otâritu : „că lângă fia-care scâla sa fia si cate o grădina de pomi sa se introduca stoparitul etc.“ dara pentru aceea totu nu-i nimică ; pentru ca cine sa mai asculte și de dascali ? (Cu toate ca aru trebuî sa asculte tota lumea de ei.)

Cât pentru deslucirea Diale, că invetitorii sa mai lase lucsulu etc. Lasa-i, fi bunu , sa-si petreca și ei pâna au tempu,— căci altcum cum aru poté cheltui atât'a potere de banu (16 f. v. a. pe luna).

Sa-mi fia iertatu a corege o smintă din corespondintă mea de mai nainte ! N'au pertractat, Parintele Safta, nemicu despre lefa invetiat, in sie-dintă Comitetului parochialu, ci acolo s'a adunat că sa procureze quartiru invetitorului și cele necesarie pentru scâla. Asiau au sciu toți mem-bri Comitetului; déra Dsea s'a apucat să a acu-satu pe invetitorulu la Suprem'a Inspectiune scolara — după cum senguru recunoscă — Membrii Comi-tetului parochialu insa nemicu nu sciura despre acelui acusu, ci i au subscrisu Dsea fără scirea loru, după cum se vede din adeverintă data de subscrissi acestei suplice. *) Au cugetat că maritul Con-sistoriu archidiecesanu la o simpla acusă va de-latură — după cum postesc in acea suplica — In-vetitorulu din postulu seu, dar s'a insielatu pen-truca maritul Consistoriu a ordinat cercetarea in-crului, după care — incătu sciu eu, tota suplica aceea e falsă și neadeverata, (In acea suplica am-vediutu subscrisu Safta, nu Sătescu cum se serie acum) și credu că Invetitorulu că nevinovat și nepăratu va remană totu in postulu seu de acum.

Dsea vrea cu ori ce pretiu sa delature Invetia-tiulu celu aptu din comun'a Dsele și apoi sa fia senguru Invetitoru.— Vedi pentru aceea n'au tra-tatul despre lefa invetitorilor nemicu, ca apoi ai fi luat Dsea cele 200 fl — atunci aru și apoi „naintarea poporului in invetimentu.“

Me rogu st. Dle Redactoru, in interesulu ade-verului a dă locu acestoru renduri in pretinutul diuariu „Tel. Rom.“ precum și a-mi primi d-e-ehi a ratiu n'ea de a fi din parte-mi aceasta polemia— fără voia— terminata, ori căte aru mai scrie on. Par. din cestiune. B.

Adeverintă.

Prin cari subscrisu cu pânarea juramentului adeverinu cumca noi nu ne-amu subscrisu nici in-tr'o jalba asupr'a invetitorului nostru Anghelu Trifu cătra maritul Consistoriu, ci noi ne-amu

*) On. Redactiune e rugata a dă publicitatea acestu do-cument cu atât'u mai vertosu ca Parintele S. și in-publicu amintescesc despre „regresul“ ce l'a făcutu Invetitorii de acolo.

adunat pentru că sa procurâmu quartiru pre săm' a invetitorului nostru ; noi suntemu indeslatati cu purtarea și cu progressul ce l'a făcutu cu fiu no-stri umblatori la scâla in tempu de doi ani adeca din anul 1865 pâna in tempu de satia, totu odata adeverinu și aceea ca au tîntu scâla de re-petitia in tota Duminecă și serbatorea și preste veră, prin urmare dorîm ca sa ne remana și de aici in-a-inte că invetitorul despre ce și intarim cu ape-sarea degetului pre crucea frasă inaintea numelui nostru.

Luncioiu de josu 16 Novembre 1867.

(L. S.) Avramu Groz'a, Serafin Groz'a, Ioann Haragusiu, Avramu Tadu jude com., Ioann Urse, Pavelu Haragusiu, Avramu Ciulanu, prin Alessan-dru Scaureanu m/p notariu.

Varietăți.

**) Denumire. Majest Sea c. r. apo-stolica prin decretu de 21 Nov. a. c. a denumită la propunerea din partea ministeriului de justiția, pre-Dlu Servianu Popoviceiu, secretariu la tribu-nalulu supremu, de consiliari la tribunalulu su-pe-rioru din Sabiu. *)

**) „Hr. Ztg.“ spune in unu telegramu ce l'a primitu dela Pest'a iu 3 Decembre, ca făta ofi-ciala de aci aduce suspenderea dloru asesori dela tabla regia transilvana din M. Vasilescu, Nicolau Gae-tanu și Georgiu Romanu din oficiu, pre-lângă sustinerea pretensiunilor densilor de sus-tentatiune. Inlocuiti suntu : prin Ioann Gergely și I. Bardossy.— De alta parte K. K. ne spune ca sectiunea curiei reg. din Pest'a, ce se va forma din tribunalulu supremu transilvanu, precum se aude, va ave de presiedinte pre Escel. S. Lad. Popu și era de consiliari pre Moise Berde, Fr. Ocs-vay, conte Gabriel Bethlen, Nicolau Biro, Aloisius Pap, Iacobu Bolog'a, Fried Bömh-ches și Augustinu Lada.

**) „Budapesti Közlöny“ din 12 Novembre a. c. publică oficialmente o circulară a min. pen-tru aperarea ticeri indreptata către toate deregatorile, prin care se face cunoscutu tuturor comunei loru, cumea toti soldatii facultati pe mai lungu tempu, ad. pâna candu se voru chiama înaintru său se voru inrolă in resveră său pâna ce se voru emite pre-cum și reservistii dela magistrul de vîglia in josu, déca au pasău preste a 3-a clasa de etate, de cum-va vrău a se casetori in tempulu intremediatioru, vinu a se tracă numai după prescrierile civile de

*) Se publică a dôu'a óra pentru că la dintâi'a publica-re au remasă afara din gresie mai multe cuvinte ; o impregiurare, care strică inteleșul și parte da altu inteleșu. Red.)

m'a se sfarsiesce, dandu-ne tempulu de a ne gândi la valoarea literara alu opului a căru analisa amfăcăt'o tocmai și care ni se infatișează sub pom-posulu titlu de drama istorica și cinclu acturi.

In adeveru, déca o drama nu e altă decât o istorioră dialogată a cărei diferențe faze suntu fără legatură și a cărei personagiuri se misca nu după legile interiore alu fia-cărui caracteru, ci după capitolul placu alu autorului, atunci titlulu de dra-ma nu se poate refușă lui Rasvanu Voda; déca in-sa o drama este, cum dice déjà Aristotele, „espu-nerea unei actiuni seriose și bine definite de o ma-rétia óre-care,“ și in care poetulu desfasură din-a-intea ochilor nostri pre unu omu eu bunele și re-lele sale insusiri, pe omu cum l'a făcutu natur'a și cum lu desvalesc societatea, intr'unu cuventu, fiendu și esistentia omenesea, atunci cuprinsulu opului ce ne occupa adi nu corespunde cu eticheta lui. Mai na-inte de toate trebuie poetulu sa ne arate caractere și ca-ractere de o individualitate puternica și bine destinsa, căci numai ele suntu capable de o actiune tragică și neci odata nu are dram'a a face cu acele sterse, siovătoare și mediocre nature ce se gasesc in adeveru adesu pe calea nostra, pre care insa nime nu va cutează a le pune inainte că infatișatōrul fientei omenesci și mai putinu inca că driculu unei actiuni ce e menita a ne cuprinde cu compatimire cîeu grăza, orore său admiratiune. Desfasurarea consecinte a caracterelor in drama, tragic logicu după sine și unitatea actiunei. Fia ca poetulu ne arata pe omu luptandu-se cu pasiunea care fiindu semnulu distincțiv alu firei sele menita a-lu coversi și a-lu tarî după dens'a, fia ca ni lu arata déjà cuprinsu de dens'a, ori care drama, neavendu a face decât

casetoria : prin urmare n'au lipsa de facultatea dela deregatorul militara pentru pasarea la casetoria. Certele ivite intre asemenea casetoria se tîntă ear de competintintăa deregatorielor civile, totu și pre-otii său rabini cu unuatorii trebuie se facă aretare la deregatorile militari despre casetoriilor precum și judecatorile, cando aru decide despartirea unei asemenea casetorie.

**) Diet'a Croatiei după „W. Z.“ e conchiamata pentru 8 Ianuariu an. viitoriu.

**) In confinile militari, se scrie din Agram, dela 1 Ianuariu 1869 potu evreii sa cumpere pa-menuri. Sistem'a de aperare in confinile militari se va reformă.

**) Congregatiunea din Comitatulu Satu-ma-relii a decisă a nu duce in indeplinire emisul ministeriului pentru aperarea ticeri, carele privesc recrutarea in anul 1868.

**) Unu telegamu oficialu a demintit u eri scirea din „Hon“, după care magiarilor li s'a ap- placidat crearea unei armate de honvedi de 10,000. Dupa cum ni se impartasesc, demintirea această nu se referesc la crearea unei armate de honvedi, ci numai la cele 18,000 fectori, de o'rece armata de honvedi intenționata și celu putin inca nu „neaplicata“ va fi mai mare. „Zkft.“

**) Din Coddle, opidu in apropierea Bra-siovlui, se scrie la „Kronstädter Zeitung“ ca comunitatea de acolo a adus unu conclușu in urm'a cărui : pentru mórtea de vite de acolo și cu privintia ca din invecinatul provincie tur-cesc (?) s'a importat epidemiu de vite de attăea ori— vrea se aiba unu veterinarianu cu unu salariu de 300 fl. din cass'a alodiala.— Totu această comunitate doresce se aiba și o apotecă.

**) Stipendiu. Comitele supremu din Comitatulu Bihorului a predat Comitatului numită 2000 fl. cu acea rugare, ca din cametele acestei sume sa se dea unu stipendiu anualu unui jude dicu cerculu Ugrei carele se va dedică studiului juristicu. Comitele a făcutu acesta din simțul de multamire către numitulu cercu de alegere, pentru a în dous renduri l'a alesu deputatu.

**) Comitetulu comit. din Turcoez a indrepatat către diet'a Ungariei o adresa prin carea se rögs de curend'a deslegare a cestiunii naționalitătilor din Ungaria, Transilvania și Croati'a spre a o sprigint. In modulu acesta li se da tuturor jurisdicțiunelor a se pronuntia pentru caus'a a-cesta dreptă.

**) „Bulletin international“ scie ca din Prus-sia s'a predat Italiai 120,000 puseci cu acu și 300,000 au sa mai urmeze.

cu unu senguru și constantu tielu ce se resuma to'u deun'a in dous lucruri : biruintăa pasiunei și con-scientiele ei. Ori care aru și altfelu complicatiunile in care s'ară complace autorulu, ele nu potu ave valoare dramatică decâtua atuncea stau in unu reportu întîmu cu actiunea principala. Cu toata frumetiștia ei, scen'a betiei din O'hello ne aru misca d. e. pulinu, déca nu aru ave de efectu departarea lui Cassio și déca acea departare n'arū face a se intari prim'a indoiela ce nasce in peptul gelosulul Moru. Spre a ne resuma vomu cătă unu passagiu din Schopenhauer : „In drama,“ ne dice marele filosofu, „se atinge tielulu care este desfa-siurarea ideei omenirei, mai cu séma prin dous mijloce : prin o justă și adeneu gandita infatișare de caractere insemnate și prin inventiunea de situatiuni grave ce servesc la desvelirea loru.“ Aplicandu acum aceste idei la dram'a Dui Hajdeu și intrebându-ne care este actiunea, marturismu in tota umilităa ca nu potem gasi neci unu responsu cătu de putinu satisfacatoru. In primulu actu vedemul pe erou loptandu-se cu prejudiciile ce-i faceau o crima din conditiunea sea sociala, demnitatea omenescă se revoltă, omenia lu imparbatesc și cu evintele :

Ce desprețiu ! Ce vorbe late !... Tata-seu n'a fostu Tiganu ! Lumea-si bate jocu de mine ! Lumea ride de Resvanu ! O sa ridu și eu de lume !... Da ! vomu ride fia-care ! Ea de mine cu trufia, eu de dens'a cu turbac !.. elu arunca lumei unu eroicu desfidu.

(Va urmă)

** Cursu de investiamentu pentru telegrafia. Pentru statiunile cele noue de telegraf ce au a se deschide in anul urmator si pentru locurile acele cari se voru deschide la intorcerea impiegatilor nascuti afara de tiéra, — se voru cere individi cualificati. Din cauza acesăa ministeriulu reg. de comerciu au decisu a deschide unu cursu nou de investiamentu pentru telegrafia. Cursulu acesta se va deschide in Pest'a la 10 Ianuariu 1868 si va dură celu multu trei luni. La acestu cursu se primescu de acei barbati junii, cari au trecutu preste anulu alu 18 si nu au trecutu preste alu 30-lea, cari pre lângă aceea suntu cualificati pentru oficii si suntu de constitutiune sanatosă trupescă; au absolvit 6 clase gimnasiale seu reale ori alte scôle corespondiente au o scrisore buna si sciu celu pulsul unguresce si nemtiesce. Cunoscintia altorui limbi viue, cu deosebire acelei franceze si italiane, la o cualificatiune egala, voru dà concurrentilor antaietate. — Petitionile suntu de a se asterne pâna la 20 Decembre c. n. la sectiunea telegrafelor a ministeriului pentru agronomia, industria si comerciu. La primire are sa depuna fia-care elevu 8 floreni v. a., pentru cari primesc o carta a rociului telegrafelor din Europa si unu exemplariu din regulamentul servitiului.

** Furturile in Turd'a sa se fia immultitu forte tare, acum insa s'a mai terminatu, pentruca unulu din furi a arestatu pre maestrulu loru si acesta, că sa scape de mân'a justitiei s'a spendiuratu.

** Unu barbatu decorat. „Alt. M.” primesc din Hamburgu cu datulu 25 Nov. urmatorele: „Inainte cu unu anu s'a făcutu aici multa sfara, cumca unu israelit fûte credinciosu religionei sele, devenit apoi cretinu pré zelosu, a primitu dela Maj. S. Imperatulu Austriei crucea de auru pentru merite. Lumea sa intrebă si nu-si putea explică cari sa fia meritele acelui omu făcute pentru Austria. S'a disu cumca in Iuniu anului trecutu candu s'a retrasu brigad'a austriaca din Holstein, evreulu cretinu a fostu incredintat cu spedarea unor lucruri militare austriace, si cu acesta ocazie si-a castigatu distinctiunea. Se vede insa cumca la Vien'a atunci n'a esaminat nimenea speciale spediriunel, pana ce acum'a s'a gasit cumca

decoratulu evreu a sfecu o insielatiune, de mai multe mii de floreni. Din partea austriaca i s'a săcru evreului procesu, carele dupa o lunga investigatiune a marturisit insusi pe catolul seu de insielatiune. Procesulu e acum'a la tribunalulu de apel din Hemburgu, dela care se ascépta judecarea pacatosului.”

** Metropolitul undin Moscova Filaretu a murit Dumineca in 19 Decembre, dupa ce a celebrat St'a Liturgia, in etate de 83 de ani.

** Galati, 15/11. Astădata afacerile comerciale in porturile Galati si Braila au fostu cu multu mai animate decât in cursulu ambelor septemane din urma, si acesta din cauza bunelor nuvele sosite din Marsilia, relative la comerciul ce realeloru.

In genere, pretiurele cerealeloru atât in Galati cât si in Braila suntu forte avantagișe dețentorilor de aceste produse: astfel pretiurele curente in portul Galati variëza intre 295, — 305 si 320 lei chil'a grau arnaut, ear pretiul graului ghircă variëza intre 300 si 325 lei chil'a. De asemenea orzul se vinde cu unu pretiu destul de avantajiosu, adeca cu 120, 125 si 130 lei chil'a. In porumbu nu s'a facutu neci o vendiare mai importanta, dura au inceputu a se contracta ore-care cumpărări pe primavera venitóre; astfelu, in cursulu septemanei din urma s'a incheiatu unu contractu pentru predarea a 800 chile pela finele lui Maiu venitoru, cu pretiu de 166 lei chil'a. Depositile de cereale suntu, in genere, de o mica insemetnata.

In Braila insa, afacerile, ce au avutu locu in cursulu septemanei din urma, au fostu mai numeroase. De asemenea si pretiurele diverselor cereale se vedu mai urcate decât in Galati: astfelu pretiurele curente ale graului suntu intre 330, 335, 340, 345 si 350 lei chil'a; ear pretiul orzului din 160 lei chil'a, cum se vindea mai nainte, a scadiutu la 154 si 152 lei chil'a. Depositulu e neinsemnatu, urcandu-se abia la cifra de 4000 pâna la 4500 chile grau de calitate inferioara.

In celelalte porturi, precum: Ismailu, Reni, Giurgiu, Turnul Severinu, etc. liniscea devine din ce in ce mai completa, din cauza, se intielege, a intreruperii comunicatiunii pe Dunare. „G. Tr.”

Nr. 1—1 Concursu.

Pentru ocupare statiuni vacante de invietitoru in comunitatea gr. or. Racovita, ce e ingremiata maritului comitatului Temisiului si protopopiatului gr. res. alu Jebelului, se scrie prin acesta concursu.

Cu acesta statiune suntu impreunate următoarele emolumente anuale:

a) in bani gat'a 83 fl. v. a.

b) in naturale: 10 chibile de grâu, 10 chibile de cuceruzu, 7 stangeni de lemn, 2 jugere de lăvada, $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina afara, $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina la casa si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu de invietitoru voru avea a inzestră petitionele loru concursuale, timbrate dupa cuvientia, cu estrasulu de bolezzi, cu atestatul despre absolvarea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum si portarea loru morale si politica; si astfelu inzestrarete le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptumanitoriu alu diecesei Caransebesiului pâna in 25 Decembre a. c. cal. vechiu.

Caransebesiu 18 Novembre 1867.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului

Cancelaria advocatia.

Sbscrisulu are onore a incunoscintia on. publicu, cumea si-a inceputu activitatea sea de advocat in Brasiovu strad'a Scheiloru nr. 140 si se roga a fi onoratu cu incredere, promitiendu din parte-si cea mai prompta acurata si diliginta ingrijire a afacerilor concredite.

Iosifu Puscariu

Adv. prov.

Publicatiune.

Prin gratiosu decretu regiu guberniale de datu 24 Octombrie 1867 Nro 20,391, s'a concesu comunitatii Vistea inferioara (Districtulu Fagarasiului) tinerea a done terguri de tiéra in fia-care anu, si adeca unu in 6 Priernu (Bunavestire) si altula in 27 Augustu (Santa Maria mare) căror'a voru premerge căte două dile indinantele terguri de vite.

Acest'a se aduce la cunoșintia publica.
Vistea inferioara, 16 Novembre 1867.

Oficiinu comunale.

ASSICURAZIONI GENERALI CU PRIVIL. C. R. IN TRIEST, in temeiata in anulu 1831,

cu unu fondu de sigurantia dupa bilantiul, publicat in 4 Novembre 1866, de 24,463,860.

primesce pentru premiu forte potrivite:

a) asecurantii contr'a pagubirilor prin focu;

b) asecurantii pentru viet'a omenilor, cu si fără profitu, de capitale, pensiuni si rente, precum si asecurantii de zestre.

Societatea, indreptata de a exercea tote plasele de asecurantia, cari suntu iertate dupa legi, au fostu dintre tote institutiile austriace de asecurantia cea d'antâi, carea au introdusu asecurantile vietiei si au purtat inca din inceputu neintreruptu grija pentru ele, că sa ofere participatorilor tote comoditatîle ce suntu impreunate cu o soliditate duratoare a societătiei.

Intre combinatoriile diferite ale asecurantilor pentru casulu de mórte ne oferesc la tariful II. cu profitu înlesniri deosebite, de ore-ce la cesta din urma da societatea participatorilor din profitulu, ce resulta, 75%, prin ceea-ce se reduce plat'a premielor la o sumă cum se pote de mică.

In anulu 1862 se urca profitulu de impartire la $74\frac{1}{100}$ proc. in anulu 1863. se urca profitulu acesta chiaru si la $98\frac{1}{100}$ proc.; in anul 1864 la $70\frac{8}{100}$ proc.; in anulu 1865 la 13 proc. si in anulu 1866 la $25\frac{1}{100}$ proc. ale premielor platite. Forte observabili este, ca daun'a (pagub'a) ce se pote face intr'unu anu o purta institutulu singuru; folosulu acesta este forte mare, de ore-ce bilantiul se incheie din anu in anu, eara profitulu ce se cuvine in privint'a politielor, cari 'si perdu valoarea prin mórtea asecuratului seu prin incetarea de a platf premiele, trecu in proprietatea celorulalți participatori.

In ce mesură urcata a experimentat societatea folosinti a sea se vede de acolo, ca ea au platit dejâ dela inceputulu ei

63,945,001 f.

pentru daune in urm'a mortiei a **3555** partite
asecurate **3,823,446.**

Reservele cari se urca

la **12,684,750 f.**

precum si celealte fonduri

Sum'a, carea asecură societatea dupa bilantiul mentionat, au ajunsu la cifra cea forte însemnată mai multu de

819 milioane florini,

cu unu venit de premii si interese de

8,000,000 florini,

in care insa nu se cuprinde si sum'a cea însemnată a tontinelor si a veniturilor pre vietie.

Ajudecarea acesta via ne da documentul celu mai adeveratul despre increderea din tote părțile, de carea se bucura societatea in urm'a apretiuirei accurate a soliditatii administrarei sele interne, caraprin sumele enorme de garantia se oferesc publicului tota sigurantia, ce se pote dori.

Subscria agentia principală se recomenda dâra onoratului publicu, doritorii de asecurantia, a se adresă in ori-ce casu către dens'a si ea este gat'a de a servi cu ori-ce informatiuni in privint'a acesta Sabiu in 10/11 1867.

Agentia principale a asecurantiei generali cu privilegiu c. r. in Triest:

Paulu Nendvich.